

AUTIZM SINDROMLI BOLALAR BILAN ISHLASH

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17333702>

Cho'ponova Sharifa Bozor qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika institute "Maktabgacha ta'lim" kafedrası talabasi

Annotatsiya

Autizmli bolalar bilan ishlash pedagogdan va ota-onadan katta kuch talab qiladi. Bunday bolalar o'ziga xos tabiatli bo'lib, murakkab xulq-atvorga egadir. Autizmga chalingan bolalar bilan ishlashda psixologlar o'rtasida va boshqa mutaxassislar bilan hamkorlik zarur.

Kalit so'zlar

Autizm sindromi (AS), Psixolog, Rivojlanish muammosi, Ijtimoiy interaktsiya, Kommunikatsiya qobiliyatlari, Terapevtik dasturlar, Individual yondashuv

Autizm sindromi (AS) bolalar orasida keng tarqalgan rivojlanish muammosi bo'lib, operativligini, ijtimoiy interaktsiya va muloqot qilish qobiliyatini cheklaydi. Ushbu sindrom bilan bog'liq muammolar turli shakllarda namoyon bo'lishi mumkin. Buning natijasida, autizmga chalingan bolalarga yordam berish uchun mutaxassislar, xususan psixologlar bilan samarali hamkorlik joriy etish zarurligi tug'iladi. Ushbu maqolada, autizm sindromli bolalarning rivojlanishini qo'llab-quvvatlash va ularga yordam ko'rsatish jarayonida psixolog mutaxassislari bilan hamkorlik texnologiyalari haqida batafsil ma'lumot beriladi. 1. Psixologning roli Psixologlar autizm sindromli bolalarning rivojlanishida markaziy rol o'ynaydi. Ularning asosiy vazifalari quyidagilar: Bola haqida ma'lumotlarni to'plash: Psixologlar diagnostika va baholash jarayonida bolaning xulq-atvorini, muloqot qobiliyatlarini va hissiyotlarini aniqlaydilar. Ular standart testlar, intervyular va ehtiyotkor kuzatishlar orqali kerakli ma'lumotlarni yig'ishadi. Individual terapevtik dasturlarni ishlab chiqish: Har bir bolaning xususiyatlariga va ehtiyojlariga mos ravishda maxsus terapevtik dasturlarni ishlab chiqish muhimdir. Ushbu dasturlar o'yin terapiyasi, san'at terapiyasi va muayyan ko'nikmalarni rivojlantirish yo'nalishlarida amalga oshiriladi. Ijtimoiy interaktsiya va kommunikatsiya ko'nikmalarini oshirish: Psixologlar bolalar bilan ijtimoiy ko'nikmalarni o'rganish, ichki hissiyotlarni ifodalash va ijtimoiy vaziyatlarda qanday muomala qilishni o'rgatish bo'yicha turli xil usullarni qo'llaydilar.

Autizmga chalingan bolalar bilan ishlashda psixologlar o'rtasida va boshqa mutaxassislar bilan hamkorlik zarur. Bu jarayonda quyidagi strategiyalar muhim

ahamiyatga ega: Multidisciplinar jamoa: Psixologlar, logopedlar, pedagoglar va boshqa mutaxassislar birgalikda ishlash orqali eskort va nazorat qilishni kuchaytiradilar. Har bir mutaxassis o'z sohasida bilim va tajribasini jamoaga taklif yetadi. Muntazam uchrashuvlar: Mutaxassislar o'rtasida muntazam uchrashuvlar o'tkazib, bolalarning rivojlanishi haqida ma'lumot almashish, yangi strategiyalarni ishlab chiqish va kerakli o'zgarishlarni muhokama qilish zarur. Axborot almashinuvi: Har bir mutaxassisning fikr va takliflarini inobatga olib, umumiy ma'lumotlar bazasini yaratilishi va onlayn platformalarda aloqa o'rnatilishi zamonaviy texnologiyalardan biridir. Individual dasturlarni ishlab chiqish: Har bir bolaga mos ravishda terapevtik va ta'lim dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish.

Ota-onalar bilan hamkorlik. Ota-onalarning bolalarining rivojlanish jarayonida faol ishtirok etishlari juda muhimdir. Konsultatsiyalar va ma'rifat: Ota-onalarga autizm sindromi haqida kengroq ma'lumot berish, ularning bolalari bilan qanday muomala qilishlarini tushuntirishni o'z ichiga oladi. Uyda qo'llab-quvvatlash: Ota-onalar o'z farzandlarining rivojlanishini qo'llab-quvvatlash uchun ishlashda, ularni berilgan tavsiyalarga amal qilishga chaqirish lozim. Emotsional qo'llab-quvvatlash: Ota-onalarga va bolalarga emotsional jihatdan yordam berish uchun maxsus dasturlarni tashkil etish, stressni kamaytirishga yordam beradigan psixologik tekshirishlarni o'tkazish zarur.

Ta'lim strategiyalari Autizmga chalingan bolalar uchun ta'lim jarayoni maxsus ta'lim dasturlari va individual yondashuvlar yordamida amalga oshirilishi kerak. Ta'lim dasturlari: Aqliy va hissiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlovchi maxsus ta'lim dasturlarini ishlab chiqarish kerak. O'yin orqali o'rganish: O'yin terapiyasi va o'yin orqali amalga oshiriladigan ta'lim metodlari bolalarga muloqot va ijtimoiy ko'nikmalarni o'rgatadi.

Multimedia metodlari: Vizual yordamlar va interaktiv o'yinlar bolalarga bilimlarni yaxshiroq o'zlashtirishga yordam beradi va ularning qiziqishini oshiradi. Xulosa Autizm sindromli bolalar bilan ishlashda psixolog mutaxassislari va boshqa professionallar o'rtasida kuchli hamkorlik muhimdir. Har bir mutaxassis o'z rolini to'g'ri bajarib, yangi strategiyalarni ishlab chiqib, ota-onalar bilan yaqindan ishlash orqali bolalarning rivojlanishiga yordam berishi kerak. Ushbu yondashuvlar, bolalarning hissiy, ijtimoiy va intellektual rivojlanishini yaxshilashga qaratilgan. Bu muhim jarayonda bolalarning ehtiyojlarini qondirish, ularning potentsialini yuzaga chiqarish va ularga hayotdagi qiyinchiliklarga qarshi kurashishda yordam berish uchun zarurdir.

ADABITORLAR:

1. <https://znanio.ru/media/innovatsion-yechimlar-2859238>
2. https://fyut.uz/?page_id=782
3. https://renessans-edu.uz/files/hujjatlar/2023-12-12-09-3218_66eeb8784c235de4b84b338758fd7661.pdf
4. <https://lex.uz/uz/docs/-4545884>
5. <http://ilmiy.bmti.uz/blib/files/81/Ishlab%20chiqarishni%20tashkil%20qilish%20Ova%20iqtisodiyot.Pdf>